

Beszámoló
a Gondozási Központ Szentendre
2017.évi szakmai munkájáról

Beszámoló

Intézményünk feladatellátásai közé jelenleg 6 szakterület tartozik. A szociális ellátásokon belül szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, és az idősök nappali ellátását biztosítjuk. Az idősök nappali ellátásán belül a Dunakanyarban egyedülként működő demens klub (hivatalosan: demens betegek nappali ellátása) is teljes kapacitás kihasználtsággal működik. Ez a terület speciális szaktudást, maximális empátikus hozzáállást és leginkább **tűrelmet igénylő feladat.**

A **gyakorlatban szerzett tapasztalataink** egyre inkább bővülnek. Elméleti tudásunkat folyamatosan bővítjük továbbképzéseken, és a szakirodalmak tanulmányozása útján. Bár megjegyezendő, hogy a demencia kórkép valójában olyan szerteágazó, hogy két egyforma típusú ellátottunk sincs. Ennek ellenére a **megszerzett ismereteket szívesen átadjuk** egymásnak, és az erre a témára fogékony érdeklődők számára. A tapasztalatainkat megosztjuk az érintett családtagokkal, ill. bárkivel akinek környezetében van ilyen, sokszor nem is diagnosztizált személy. Így talán könnyebben tudják az emberek majd kezelni a jövő kihívásait.

Az **egészségügyi preventív ellátások** közül a Védőnői és az Iskola- egészségügyi Szolgálatot működtetjük, mint egészségügyi szolgáltató.

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelővel (NEAK) kötött **Feladat ellátási szerződésünk** az ellátotti létszámok (várandós édesanya, 0-7 éves korú gyermekek, iskolások) alapján finanszírozott.

A finanszírozásban ismét pozitív változás történt. Ennek oka, hogy a védőnőket az eddigi "mozgóbér 1", és "mozgóbér 2", kívül újabb, "mozgóbér 3" elnevezésű bérpótlék illeti meg 2017. november 1-től. A Magyar Védőnők Egyesülete folyamatosan tárgyal az illetékes Minisztériummal annak érdekében, hogy a területi és iskolavédőnők is az **egészségügyi bértábla hatálya alá tartozzanak.** Addig is ennek összegei havonta, az ellátotti létszámok és a pontértékek alapján kerül kiszámolásra, nem kevés munkaidőben havonta.

2017. január 1-től az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) helyett a Nemzeti Egészségbiztosítási Pénztár (NEAK) lett a finanszírozó, változatlan feltételek mellett.

Az intézményi gazdálkodással összefüggő teendőket az erre a feladatra kijelölt **önkormányzati pénzügyi ügyintéző** közreműködésével, és az ő utasítása alapján látjuk el, aki nagyon együttműködő és segítőkész.

A térítési díjak **készpénzzel történő kifizetésén túl, a banki átutalás** is adott már, bár kevesen élnek ennek lehetőségével.

Munkánkat a jogszabályokban, Szentendre Város Önkormányzatának Képviselő-testületi döntéseiben, a Szakmai programban megfogalmazottak, a szervezeti és működési előírásokat a **Szervezeti és Működési Szabályzatban**, és egyéb szabályzatokban foglaltak szerint végezzük.

2013 január 1-től **ellátási területünk** (Feladatellátási szerződéssel) a szociális ellátásokra vonatkozóan **Pilisszentlászló is**.

Az elmúlt évben, és jelenleg is a házi segítségnyújtásra vonatkozóan pilisszentlászlói ellátottunk is van. Klubtagunk 2018-tól szintén van a településről. A településnek az erre vonatkozó önkormányzati hozzájárulás összegét havonta kiszámlázzuk, melyet átutalnak részünkre.

1. Idősek és demens betegek nappali ellátása (Idősek Klubja)

Az Idősek Klubja **átlagos szükségletű és demens betegek ellátását** biztosítja. Az ellátottak engedélyezett létszáma változatlan: **30 fő átlagos szükségletű, és 7 fő demencia kórképpel** rendelkező klubtagot láthatunk el naponta.

A klub kihasználtsága az év második felében emelkedik mindig, év végén **49 Megállapodással** rendelkezünk. A kihasználtság mutatóját természetesen rontja, hogy többen csak adott napokon jönnek be a klubba, illetve sok a kórházban eltöltött nap a rossz egészségi mutatók következtében.

Mivel továbbra is sokan érdeklődnek az idősek klubja iránt, ezért a közeljövőben a **nappali ellátás további bővítése válhat szükségessé**. Az életkor növekedésével az ellátásra szoruló idősek,- ezen belül a mentális megbetegedésben szenvedők- száma emelkedik. Ugyanakkor a már ellátásban részesülő "átlagos szükségletűeknek" is a nagy százaléka küzd a demencia kórkép valamely fokával. Ennek megoldásaként egy új klub létrehozása, vagy a normál férőhelyek számának átminősítése, ill. a demens ellátottak számának férőhely bővítése jöhet szóba. A jelenlegi épület méreteit és helyiségeit figyelembe véve kerülhet sor bármiféle átalakításra, férőhelyszám bővítésre a szakhatóságok állásfoglalása alapján. A normatíva többlet státusz bővítésre fordítandó, mert e nélkül nem kapunk engedélyt, ill. a felelősség miatt nem is vállalható fel a biztonságos ellátásuk.

Az ellátottak összetétele

A legidősebb **94 éves**, a legfiatalabb **40 éves**. Az átlagos szükségletűek átlagéletkora **75,8 év**, a demens betegeké **82,4 év (!!!)**

Az **intézmény akadálymentessége** lehetőséget biztosít arra, hogy a mozgásukban akadályozottak, leromlott egészségi állapotban levő idősök is igénybe vehessék a szolgáltatásainkat. Az igénybevételt, az ellátáshoz való hozzájutást segíti a **két személyszállító autónk**.

Az újonnan bekerülő, és a már ellátásban lévők napi ellátása nagyon sok odafigyelést igényel.

Feladatellátás

A nappali ellátás feladatainak megvalósulását 2 fő **gondozónő**, 1 fő **mentálhigiénikus**, és a **klubvezető** munkája biztosítja. Az egész Gondozási Központ zökkenőmentes feladatellátáshoz hozzájárultak a **technikai dolgozók**, **valamint a közmunkások** is. A technikai dolgozóink nem szociális szakemberek, azonban a helyzetek kezelésére vonatkozó **Szakmai protokolljainkat** ismerik, és jól alkalmazzák a gyakorlatban.

*A rendszerünket már jól ismerő **közmunkásaink álláshelye 2018 március 1-től váratlanul megszűnt**, ez problémát is okoz jelenleg a munkavégzésünkben. Megoldásként, az idei évben megbízási szerződéssel veszünk fel 2 fő technikai dolgozót, viszont 2019. évben státusz bővítésekre (1 fő gépjárművezető-ebédszállító, 1 fő konyhai segítő) lesz szükség.*

A kapacitásaink függvényében **önkénteseket is szívesen fogadunk**. A befogadásuk során, az eddigi tapasztalatainkra építve körültekintően és alaposan meg kell beszélni velük a kompetenciahatáraikat és feladataikat.

A középiskolai tanulók kötelezően végzendő 50 órás önkéntes munkája kapcsán fogadtunk diákokat a Móricz Zsigmond Gimnáziumból, a Ferences Gimnáziumból, a Református Gimnáziumból, a II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumból. Ezen kívül olyan középiskolásokat is szívesen láttunk, akik **Szentendrén laknak, de valamelyik budapesti gimnáziumba járnak**. Így a szünidőkben nem kell beutazniuk Budapestre, vagy távolabbi helyekre. Ezen kívül nem titkolt célunk a helyi szociális ellátások megismerése, valamint érzékenységi esetén a szociális/egészségügyi pályáorientációban való segítségnyújtás.

Az eddigi tapasztalatainkat hasznosítva mára már elmondhatjuk, hogy jó logisztikával valóban **aktívan bekapcsolódnak a napi életünkbe**, és a foglalkoztatások lebonyolításába. Vannak akik szívesen mennek ki a házigondozottainkhoz vagy étkeztetettekhez is. Ilyenkor még nagyobb **körültekintéssel választjuk ki az időseket**, és kérjük meg a diákok fogadására. Pontosan megbeszéljük mindenki lehetőségeit és határait, hiszen nem vagyunk ott a találkozásaikkor. Panasz vagy probléma esetén azonnal intézkedünk.

Az első találkozás alkalmával felmérjük minden diák erősségét, ill. hogy mihez lenne kedve a nálunk eltöltött idő alatt?

Az Idősek Klubját az elmúlt évben sok veszteség jellemezte. Rendkívüli sokan elhaláloztak (9 fő), több ellátottunkat (6 fő) a hozzátartozók idősotthonban helyeztek el, és 3 főt a család elköltöztetett. Az igénybe vevők száma év vége felé rendeződött, ekkor 7 fő új klubtagot vettünk fel.

Rendszeres ellátottaink közül 3 fő hajléktalan volt. Az ő részükre is biztosítottuk a nappali tartózkodás lehetőségét mindennap, -különösen a nyári nagy hőség és a téli nagy hideg idején. Ezen kívül egyéb szolgáltatási elemeket is igénybe vettek. Ennek az ellátotti csoportnak a cél helye a **2018 májusában nyíló hajléktalanok nappali melegedője lesz**, és mint látható az ellátásnak van létjogosultsága.

Jeleznénk, hogy az elmúlt hetek Vörös-kód riasztása alatt naponta 6-10 fő hajléktalan vette igénybe melegedésre a Gondozási Központ épületét (a folyosó elején kerültek elhelyezésre), mivel a Magyar Vöröskereszt nem fogadta a napközben melegedni kívánó személyeket. Sajnos konfliktushelyzet is adódott, de a kollégákkal ügyesen és határozottan kezeltük az ilyen helyzeteket.

Egészségi állapot: az átlagos szükségletű klubtagok 40 %-a (!) küzd demenciával, 2 fő gyengén látó, 4 fő nagyothalló, 1 fő kerekesszékes, és 4 fő mozgását segítő rolátor. Nagy odafigyelést igényel a demens, hypertóniás, labilis mozgásúak, cukor és szívbetegek gondozása. A betegségeik ellenére **sokan élnek egyedül**, így még nagyobb odafigyelést igényelnek-különösen a gyógyszererezésük, ezáltal nagy felelősséget rónak a dolgozókra.

Egészségügyi gondozás

Az idősek egészségügyi ellátását a kezelő szakorvossal, és háziorvossal párhuzamosan Dr. Szoltsányi Gábor végezte, aki heti egy alkalommal rendel, ill szükség szerint mindig elérhető.

A védőoltást igénylő idősek időben megkapták az **influenza, illetve tüdőgyulladás elleni védőoltást**. Intézményi orvosunk rendszeresen felhívja a figyelmüket a higiénia, kézmosás fontosságára, a cseppfertőzéssel terjedő betegségek veszélyére.

Az egészségügyi előadások is rendszeresek voltak: dr. Balogh Ibolya nyugalmazott tisztifőorvos tartotta.

Budapest Főváros Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának munkatársai meghívásunkra eljöttek és **szemléltető eszközökkel nagyon gyakorlatias előadást tartottak:** az időskori szájápolásról, kézhigiénia fontosságáról, balesetmegelőzésről, a cseppfertőzés megelőzésének módjáról, illetve az

élelmiszerek hűtőben való megfelelő tárolásáról. Ezeket az előadásokat, és bemutatókat a dolgozók is érdeklődve hallgatták.

A gondozók az ellátottak háziorvosa, kezelőorvosa utasítása alapján végezték a gyógyszererezést, jelezték ha rendkívüli dolgot észleltek (magasvérnyomás, szédülés, zavartság, rendszertelen gyógyszereszedés). Az eltéréseket dokumentáljuk és a hozzátartozóknak ezeket minden esetben jelezzük.

Foglalkoztatás

A foglalkoztatásokat, ezek szervezését **Havi foglalkoztatási terv** alapján végzi a mentálhigiénikus, aki szorosan együttműködik a gondozónőkkel, és a klubvezetővel. Vezeti a demens ellátottak egyéni adminisztrációját (ez az emelt összegű normatíva igénybevételenek alapja), és ugyanebben a Demens ellátotti füzetben a gondozónők is rögzítik az egyéni napi eseményeket, aminek gyakorlati haszna is nagy, hiszen visszakereshetők a történések.

A demens betegek ellátása során a napi külön foglalkoztatás keretében továbbra is a képességek, készségek, életminőség megőrzésének elősegítése a fő cél.

A hitélet gyakorlásának biztosítottunk lehetőséget, a protestáns bibliaórát egy önkéntesünk, a katolikus bibliaórát Kovács Miklósné tartotta. Blankeinstein György plébánosnál a nagy ünnepek előtt gyónni lehetett.

Az egyházi ünnepeket nagy előkészület előzte meg: dekoráltunk, ajándéktárgyakat készítettünk, karácsonyi énekeket gyakoroltunk. Továbbra is nagy népszerűségnek örvend az Idősek Klubja az óvodák és az iskolák körében karácsony környékén. A Petzelt József Szakiskolások színes műsoruk mellett hangulatos dekorálással, ajándékokkal, a szakácstanulóik finom süteménnyel kedveskedtek az időseinknek.

Az egyházi ünnepeken kívül megünnepeltük a klubban a farsangot, az Idősek Világnapját, március 15.-ét, augusztus 20.-át.

Az ünnepi hangulatról, jókedvről, a névnapok megünneplésekor az előző évekhez hasonlóan a KO-MA-KO együttes gondoskodott, Stiegler Zsuzsa vezetésével. Minden jelentős esemény, ünnepség nyitott volt a város érdeklődő nyugdíjasai részére is.

Nagy sikere volt a **Sokszínű világunk, és az Ismerjük meg a világot ismeretterjesztő sorozatnak** is. Munkatársaink és vendégelőadók közreműködésével előadást hallgathattak a különböző nemzetiségekről, szokásaikról, történelmükről, kóstolót kaptak a jellegzetes ételükből. Ezt a sorozatot folytatjuk az idei évben is.

Minden pénteken **kézműves foglalkozást** tart egy önkéntesünk, népdalénekléssel összekötve. Az éneklés végigkísérte az egész évünket, sokszor segített a feszültségek oldásában.

Nagyobb programok:

- Az **önkormányzattól** ismét több rendezvényre kaptunk meghívást (Operett Gálaműsor, Idősek Karácsonya ünnepség -összekötve a Korona Étteremben elfogyasztott vacsorával, és a karácsonyi díszben ragyogó város megtekintésével.)
- Egy **névtelségét kérő adományozó jóvoltából** jegyeket kaptunk a „Muzsikánál nincs jobb barát” című magyarnóta délután sorozatra, valamint PMK- ban tartott zenés előadásra. Táncdalfesztivál: Hol jár az eszem” c. műsorára.
- A **Reformáció 500 évfordulója alkalmából** szervezett rendezvénysorozat egyik programja volt a Szeretethíd. Generációk közötti kapcsolaterősítés jegyében meghívást kaptunk a Református Óvodától, ezáltal betekinthettünk a kicsik életébe 10 fő időssel.
- A **Mandula Színház** bemutatta intézményünkben a *Mit ülsz ott Jankó?* című felnőtteknek szóló vígjátékát, amit a városban működő több nyugdíjasklub tagjai is megtekintettek.

Tájékoztatás

Az intézmény szolgáltatásairól a **lakosságot rendszeresen tájékoztattuk** a médian, Szentendre és Pilisszentlászló honlapján, Szentendre és Vidéke hasábjain, és szórólapokon keresztül. A hajléktalanellátás beindításával a város honlapján frissíteni, és újítani szeretnénk a szolgáltatásokat. A Szentendre TV és rádió is meghívott minket beszélgetős műsoraikba.

Tartottunk **Nyílt napot**, lehetőséget adva a város lakosságának az intézményünk életébe való betekintésre. Ezt a napot összekötöttük egy **Régmúlt idők képeslapjai kiállítással**, ami nagy népszerűségnek örvendett a látogatók körében. Témák szerint a kiállítássorozat az idei évben is folytatódik.

Gondozás

A munkánk során továbbra is fokozottan kellett figyelni az egyéni gondozáson, foglalkoztatáson túl a **biztonságos környezetre** (elkőborlás megelőzése), mobilizálásra, személyi higiénia megtartására, étkezés során a félrenyelés megelőzésére. A napi, előre beláthatatlan problémák kezelése **állandó gondozói jelenlétet kívánt**, ami a szabadságok kivételnél nagy szervezést igényelt.

A demensek gondozása során **szoros kapcsolatban állunk a hozzátartozókkal is**. A változásokról kölcsönösen tájékoztatjuk egymást (pl. nem nyeli le a gyógyszert vagy az ételt, nehezen mobilizálható, nem rág, túl mohón étkezik, zavart, nem iszik, nem tudja kezelni a pénzt).

Az év során két alkalommal ajándékot kapott az intézmény összes ellátottja. (Idősek Világnapja és Karácsony alkalmából)

Intézményi fejlesztés

Folytattuk a **lemosható fotelek, és a karfás lemosható székek** beszerzését. Ezáltal teljesen kiváltva a kárpitos bútorokat, növelve az ellátottak és nem utolsósorban a dolgozók komfort és tisztaságérzetét.

A dolgozói öltözőbe is új **zárható öltözőszekrények** kerültek, valamint pótoltuk és befejeztük az elavult **intézményi textíliák és függönyök cseréjét**, amit az egyik ügyeskedő kolléga meg is varrt. Megtörtént a rég áhított **hangosító berendezés** beszerzése, ami elengedhetetlen a rendezvényeink lebonyolításához.

Az év során **pártfogói felügyelet alatt álló elítélt személyt is befogadtunk**, aki igen magas óraszámú büntetését töltötte le nálunk. Feladata a külső környezet rendben tartása pl.gereblyezés, seprés, kapálás, sövényvágás, fűnyírás, növény és virágápolás volt, ami hasznos segítség az intézménynek, de igen sok feladatot rótt az őt felügyelők részére.

2018-ban egy újabb elítélt kezdte meg a szintén magas óraszámának a letöltését. Reméljük sikerül vele is megtalálni a közös hangot, és együttműködő lesz.

Dolgozói események

A munkatársak részére rendszeresek voltak a szakmai értekezletek, megbeszélések. Ugyanakkor a változásokat, eseményeket napi szinten kellett halaszthatatlanul átbeszélni **az egységes gondozási elvek érdekében**.

Az elmúlt évben is megünnepeltük a **Semmelweis és a Szociális Munka napját**, Ráckeve volt az úti célunk. Ezt a napot a kikapcsolódáson kívül egy csapatépítő tréninggel kötöttük össze. Továbbra is törekszünk munkánk színvonalának javításán, lelkiismeretes és megbízható gondoskodást szeretnénk nyújtani a ránk bízott idősek részére.

2. Szociális étkeztetés

Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a **napi egyszeri meleg étkeztetéséről gondoskodunk**, akik azt önmaguknak, illetve önmaguk és eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani (életkoruk, betegségük, vagy egyéb hátrányos helyzetük miatt).

Intézményünk a rászorultak részére különböző módon juttatja el az egyszeri meleg ételt, amit a város Központi Konyháján készítenek el:

- Intézményi autóval kiszállítással saját otthonukba, amely három körben történik a város egész területén.
- Személyes elvitel a Gondozási Központból, illetve a városi Bölcsőde konyhájáról (a lakótelepen élő idősök élhetnek ezzel a lehetőséggel, mert számukra távol van az intézményünk).
- Gondozónő viszi el a gondozott részére, és ott segít a kitálalásban, etetésben, elmosogatásban.
- A nappali ellátásban részesülő idősök az intézmény étkezőjében, helyben fogyasztják el az ennivalót. Figyelembe véve, hogy a diétások, és az egyéb nehézségekkel küzdők előbb ebédeljenek.
- Vannak bejáró ebédeseink is, lehetőség azoknak akik kulturált körülmények között kívánják elfogyasztani a meleg ételt.

Az étkeztetésért az ellátottak **személyi térítési díjat fizetnek**, a Képviselő-testület által elfogadott térítési díj rendelet alapján. 2017-ben a személyi térítési díjak csak a szociális étkeztetésben emelkedtek, melynek oka a Városi Szolgáltató Zrt. edébadag díjának emelése. Néhányan nem fizetnek térítési díjat jövedelmi helyzetük vagy méltányosság figyelembe vétele miatt.

Az étkeztetés személyi térítési díja tárgyhónaponként, az elfogyasztott adagszám és a megállapított napi térítési díj szorzataként került megállapításra. A szociális étkeztetés területén is többféle nyilvántartással rendelkezünk, melyet a vezető gondozó és a szociális segítő vezetnek.

Az étkezést igénybevevők száma 2017. december 31.-i állapot szerint: **196 fő**. (Ebből 106 fő kiszállított ebéd, 90 fő helyben étkező, ill. elvitellel bejáró gondozott volt.) A pontos nyilvántartások, az igénybevételek jelentése, a térítési díjak beszedése, és az étel eljuttatása összehangolt, precíz csapat munkát igényel. **Az egyszeri meleg étel biztosítása szükségszerű, mert nagy igény van rá a városban.**

A közétkeztetés reformját nehezen szokják meg az időseink. Sok, az egészséges táplálkozásról szóló tájékoztatást végzünk, hogy ezeket az újfajta ételeket elfogadtassuk velük. A cukorbetegek számára is **biztosított a diétás étkeztetés igénybevételének lehetősége**, aminek nagyon örülünk. **A diétás ebédek igénybevételéhez diagnózist tartalmazó szakorvosi javaslat szükséges, melynek elbírálása 30 nap.** Intézményünkben tavaly naponta **7 fő** kérte ezt a típusú ebédet annak ellenére, hogy jóval magasabb a diabeteszesek létszáma. Megjegyzendő, hogy több olyan házaspár igényel tőlünk ebédet, ahol egy egyik normál a másikuk cukorbeteg diétás ebéden van. Sajnos az adagmennyiségeket összehasonlítják, ami nem összehasonlítható, viszont panasztételi lehetőségeket okoz.

Az ebédek kiadagolása az ételhordókba az intézményünk tálalókonyháján történik. Korábban ezt a feladatot a főzőkonyha végezte. Mivel nálunk erre a korábbihoz képest többletfeladatra státusz bővítés nem történt, ezért közmunkások nélkül a feladat időben való elvégzése megoldhatatlan. Mint a fent jeleztem, az idei évben a közmunkásokkal való feladatellátás megszűnt, ezért ez a helyzet megoldásra vár.

3. Házi segítségnyújtás

Gondozások

A házigondozás feladatait **9 fő gondozónő** (szociális és/vagy egészségügyi szakképesítéssel) és **1 fő gondozásvezető** látta el. 8 fő főállásban, 1 fő pedig rész munkaidőben, rugalmas munkaidőben, zömében területen, a gondozottak otthonában végezték a munkakörükben meghatározott feladatokat

2016. január 1-től a házi segítségnyújtás kétféle tevékenység formára különül el: a csak szakemberrel ellátható személyi gondozás, valamint a szakember nélkül is ellátható szociális segítség.

A szociális segítséget a régi, klasszikus házigondozói tevékenység, a másik a személyi gondozás, amikor már egészségügyi ellátást- ápolási feladatokat is végez a gondozó. Ilyenek pl.: decubitus megelőzés, felületi sebkezelés, sztomazsák cseréje, gyógyszerelés monitorozása, vércukor és vérnyomás mérése, kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés, használatuk betanítása, a háziorvos írásos rendelésen való terápiakövetése, stb. **Intézményünkben, mivel több házigondozó egészségügyi végzettséggel is rendelkezik, így már évek óta felvállaltuk az utóbb említett feladatokat is, amit mára már a jogszabály is előír.**

A szociális segítségbe tartozó feladatokat közmunkás is elláthat, azonban nálunk ezeket a feladatokat is a szakképzett gondozónők látják el. Ennek oka, hogy a szociális segítségben részesülők száma minimális, ill. igen súlyos életvezetési problémákkal, pszichés (depresszió) vagy pszichiátriai betegségben (skizofrénia) szenvednek, azonban ezeket a kórképeket a **Gondozási szükséglet vizsgálat (GVSZ)** értékelő adatai nem igazán veszi figyelembe, ezáltal csak a segítség kategóriába tartozhatnak.

A gyakorlati tapasztalataink alapján az ő ellátásuk során is minden cselekedetnek, mondatnak és a metakommunikációnak is különös súlya van. **Többször előfordult, hogy azonnali veszélyhelyzet elhárításra volt szükség pl. ön és közveszélyesség esetén, melyet csak szakembereink biztosításával tudunk megfelelően kezelni, illetve felelősséget vállalni.**

Az ellátottak száma 2017-ben **115 fő** volt, ebből december 31.-ével bezárólag nyilvántartott gondozott **84 főre** csökkent. Az ellátásból **31 fő** kikerült ki. Férfiak átlag életkora 75-89 év. Nők átlag életkora szintén a 75-89 év. Egy gondozó **5-8 gondozottat** látott el átlagosan egy nap.

Néhány gondozotthoz naponta többször kellett elmenni, mert ellátásuk így volt teljes körűen megoldott, pl. gyógyszer beadása.

Az a tendencia, hogy a kórházakból nagyon rövid időn belül hazaküldik az idős betegeket továbbra is él, és a hozzátartozók a házigondozást igénylik, mivel ápolásukat, felügyeletüket nem tudják megoldani napi 24 órában. Gyakori a daganatos, agyvérzéses, lebénult, ágyban fekvő betegek ellátása. Gondozási tevékenységeink között mindennapos a súlyos betegek fürdetése, tisztázása, fizikai ellátása. Ápolásuk és szakszerű gondozásuk megterhelő volt az elmúlt évben is fizikálisan és mentálisan is.

Tavaly is **főként személyi gondozásokat végeztünk**, csekély számban szociális segítséget. Néhány gondozotthoz két embernek kellett elmenni, mert állapotuk olyan súlyos volt, hogy egy gondozó nem bírta egyedül emelni. Ezen kívül elláttunk cukorbetegeket és pszichiátriai betegeket, akiknek a gyógyszererezését figyelemmel kísértük. Elmondható, hogy a **gondozási folyamatok eltolódtak az ápolás irányába, mely feladatokat a Szociális törvény is taxítíve felsorolja már.**

Mindezekkel együtt a gondozónők felkészültségét, a feladatok ellátását pozitívan ítéljük meg. Szakmai tudásukat megfelelően alkalmazták, munkájukat hivatástudat jellemezte. Összeszokott társaság, így az egymás helyettesítése nem okozott problémát. Kiemelendő, hogy a gondozónők egymás nehézségeire odafigyelnek, és nagyon segítőkészek egymás felé. Ezt a csapatmunkát tartani szeretnénk az elkövetkező években is.

A térítési díjakat az étkeztetéshez hasonló módon szedjük be. A vezető gondozó az eltelt időszokról / utólag, a tárgyhónapot követő hó 10.-ig/ a **Tevékenységi naplók alapján** összesíti a gondozási órákat, amelyet az ellátott az aláírásával igazol.

2017. februárjától az új **Gondozási szükséglet felmérő lapon a házi orvosnak is van felelősen kitöltendő, és aláírandó része**, ezért még szorosabb kapcsolatban és együttműködésben vagyunk az ellátottak házi orvosával. Az elmúlt évben a megszokotthoz képest még többször előfordult, hogy a házi orvos javaslatára került be az idős az ellátásunkba, ennek eredménye képen többen megismerhették szolgáltatásunkat.

Az ellátotti létszám évközben megemelkedett, év végére még inkább, ami nem jellemző a házigondozásban. Sajnos ebben az ellátásban is többen elhunytak, és néhányan idősotthonba kerültek. A gondozottak egy része

időszakos segítséget kért heti 1-2-3 alkalommal, de a számottevő a mindennapos gondozás. 2017-ben is volt ellátottunk Pilisszentlászlón, aki hetente egyszer kér gondozást, mindenféle ügyintézással egybekötve.

A szakfeladat adminisztrációja a Szociális törvény, és egyéb jogszabályok által előírtak alapján történt. 2017 február 17.-től **kikerült a kötelezően vezetendő dokumentumokból a Gondozási terv. A Tevékenység naplót** minden hónap végén ellenőrzésre leadják a házigondozók ellenőrzésre.

Kéthetente team megbeszéléseket tartottak a kollégák, melyről minden esetben feljegyzés készült. A megbeszéléseken a felmerülő problémákat megbeszélik, egymás meglátásait, tapasztalatait figyelembe veszik.

A gondozásvezető és az intézmény vezető végezte a környezettanulmányokat, a gondozási szükséglet kérelmeket felvették, majd a jövedelemnyilatkozatok és egyéb **dokumentumok kitöltésében segítünk az igénylőknek**. Ezeken kívül különböző nyilvántartásokat vezetünk, és napi kapcsolatban vagyunk az ellátottakkal.

Azoknál az ellátottaknál, ahol az Otthonápolási Szolgálat egészségügyi ellátása válik szükségessé, ott **nagyon szorosan együttműködünk a területen működő Florance Otthonápolási Szolgálattal**.

A házigondozói kétféle tevékenységeket a **KENYSZI rendszerbe külön kell jelentenünk**, és ennek normatívája is jelentősen eltér, ami számunkra kedvező változást hozott.

*

Az összes ellátásunkra elmondható, hogy **földrajzilag egyre nagyobb területeket kell bejárnunk**.

Az igénybevételeket minden feladatellátásunkra vonatkozóan naponta a **KENYSZI TAJ alapú jelentési rendszerébe** jelentjük. Ez az alapja az állami normatíva igénybevitelének az egyéb papír alapon vezetett dokumentációk mellett. 2016-tól az esetleges várakozókról **Várólista jelentést** is kell készítenünk havonta, minden szociális ellátásra vonatkozóan.

A fent említetteken kívül együttműködtünk: az Önkormányzatokkal, a szentendrei civil klubokkal, a Dunakanyari Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal, a Gyámhivatallal, az egészségügyi intézmények szakembereivel, egyházakkal, a Magyar Vöröskereszttel, az Országos Vérellátó Szolgálattal, a Katolikus Karitasszal, idősellátó intézményekkel, a Munkaügyi Központtal, gyógyszerházakkal, Támogató Szolgálattal, a Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Regionális Egyesületével, a területi ellátottjogi képviselőjével- aki hasznos és praktikus tanácsaival segíti az ellátottbarát működésünket, stb. Ezeket a kapcsolatokat írásban dokumentáltan, **Együttműködési megállapodások formájában** is rögzítettük.

Munkánkat mind az ellátottak; mind az őket körülvevő **családdal szorosan együttműködve** végezzük. Sok családtag örül, hogy minőségibb életet élhet segítségünkkel a hozzátartozójuk, és ők is tehermentesülnek ez által. Érthető módon sok esetben tájékoztatlanok a problémák és élet helyzetek megoldásában, ekkor több időt szánva rá átbeszéljük ezeket, és praktikus, a napi életet megkönnyítő tanácsokkal látjuk el az egész családot. Sajnos azonban az is előfordult, hogy egy-egy idősért jobban aggódunk, mint a hozzátartozók. Ilyenkor még többidőt szánva rá, ezt is tudomásul kell vennünk.

Az adományként rendelkezésünkre álló gyógyászati segédeszközöket a városban élők számára térítésmentesen kölcsönadjuk.

Jelenleg az összes gondozói státuszunk be van töltve, de úgy látjuk, hogy mostanában nem igazán vonzó szakmának számít a szociális terület.

2018. május 1-től két új szociális szakfeladatot kapunk a meglévő 6 mellé. Ezek: a hajléktalanok éjjeli menedékhelye, és a nappali melegedő lesz. Ehhez a szakmai anyagok elkészültek, és elfogadásra kerültek. Jelenleg a működési engedélyeztetés történik. Reméljük, hogy az új dolgozók zökkenőmentesen beilleszkednek a szervezeti kultúránkba.

4. Anya és csecsemővédelem

A védőnők feladataikat az ellátási területünkön lakcímmel rendelkező, valamit életvitelszerűen ott tartózkodó családoknál végzik. Ellátási körzetünket a "védőnői utcajegyzék" határozza meg, amely a tanácsadóban és a város honlapján is megtalálható a lakosság tájékoztatása érdekében.

A feladatellátás a tanácsadóban, valamint a családok otthonában zajlik. Munkájuk során végigkísérik a családokat a várandósság kezdetétől a gyermek 7 éves koráig, ill. amíg iskolás nem lesz.

A nővédelmi ellátás keretein belül bizalommal fordulhatnak a védőnőhöz már a családtervezés időszakában is. A cél az egészségtudatos magatartás kialakítása, ill. a dohányzásról, valamint az alkohol és egyéb szerekről való leszoktatás elősegítése. Lehetőségeinkhez mérten **segítik a hátrányos helyzetű családokat**, kapcsolatban vannak a különböző karitatív szervezetekkel.

Szentendrén **8 főállású** területi védőnői státusz van. Egy védőnő helyettesítőként látja el egy GYES-en lévő körzetét. Az üres, akár határozott időszaki státuszok is mindig meghírdetésre kerülnek.

Összesen **1557 család** áll a területi védőnők gondozásában. A körzetek folyamatosan maximálisan fel vannak töltve. Négy terület a város periferiáján helyezkedik el, ebből három nehezen megközelíthető.

Az előző évekhez hasonlóan továbbra is emelkedik az alternatív szemléletű családok száma. Pl. fényevők, oltásmegtagadók, otthonszülők, stb.

Minden esetben **Egyéni gondozási terv** készül a felvétel során, ám az eltérő nézetek vallása különböző mértékben ugyan, de megnehezíti a közös megállapodás lehetőségét.

2017-ben egy **tervezett otthonszülés** történt, az **oltáselmaradás** miatti jelzések pedig folyamatosan zajlanak. A problémás esetek száma továbbra sem mutat csökkenő tendenciát.

Önkormányzati fenntartású 8, 3 egyházi és 1 Waldorf óvoda tartozik még a területi védőnők ellátásához. Ezekben rendszeres tisztasági vizsgálat és egészségnevelés zajlik.

Az elmúlt évben a védőnők összesen **369 fő várandóست** gondoztak, közülük **40 fő** egészségügyi vagy környezeti ok miatt veszélyeztetett. A várandós anyukák havi rendszerességgel jelennek meg saját védőnőjüknel.

Összesen **261 élve születés** volt, közülük **15 fő** a betöltött 37. hét előtt született, **1 fő** intrauterin retardált, valamint **3 fő** fejlődési rendellenességgel.

Tavaly is kiemelt szerepet töltött be a védőnők munkája során az **anyatejes táplálás népszerűsítése**. A **3 hónapos korig kizárólagosan szoptatott csecsemők aránya megközelíti a 77 %-ot**. További sikerként könyvelhető el, hogy az **1 éven túli szoptatás meghaladja az 54 %-ot**, ami az országos átlagnál lényegesen magasabb.

Szeptember 14-én az **Anyatejes Világnap** alkalmából már hagyományosnak mondhatóan köszöntötték az édesanyákat.

Az önálló védőnői tanácsadásokon, (külön a várandósoknak, ill. külön a csecsemők és kisgyermekesek részére) általában előre egyeztetett időpontban jelennek meg a családok.

2017 szeptember 1-jétől bevezetésre került a Koragyermekkorai Program, ezért változás történt a szűrővizsgálatok gyakoriságában. A program kiemelt célja, hogy a fejlődési problémák már a korai életkorban felismerésre kerüljenek. A program keretében a kötelezően alkalmazandó **Szülői kérdőívek** segítséget nyújtanak a védőnők munkájában. A szűrővizsgálatok a tanácsadóban vagy a családok otthonában történnek.

A védőnők által végzett szűrések száma havonta átlagosan **40-60** körül alakul körzetenként. **Kötelező szűrővizsgálatokat 1, 2, 3, 4, 6, 9, 12, 15, 18, 24 és 30 hónaposan, valamint 3 éves kortól 6 éves korig évente kell végezni.** Ezek a komplex vizsgálatok kiterjednek a gyermekek testi, lelki és érzelmi fejlettségére. Több gyermeket küldtek tovább látás, -hallásprobléma miatt szakorvoshoz, ill. javasolták a logopédiai fejlesztést vagy a beszédindítást. Folyamatosan gyakori probléma a lúdtalp és a hanyagtartás. A gyermekek csaknem felénél javasoltak talp, - hátizomerősítő tornát, valamint megfelelő cipőt. Súlyos elváltozás esetén indokolt a házi gyermekorvoshoz irányítás.

Megkésett mozgásfejlődés esetén **Dévény- tornát vagy korai fejlesztést kezdeményeztek** a lemaradás behozására. Több gyermeknél probléma a közösségbe való beilleszkedés. **Gyakori a szociális fejlődési zavar,** egyre többen járnak fejlesztő pedagógushoz.

Kéthavonta **Babaváró előadássorozatot hirdettek meg az első gyermeküket váró családoknak,** amely kiterjed az újszülött fogadására, gondozására és az anyatejes táplálás fontosságára. A részvételi arány változó, átlagosan 20 fő.

A váróhelyiségben elhelyezett televíziónak köszönhetően látványosabb és még figyelemfelkeltőbbek az előadások. A leendő édesanyáknak már nem csak szóban, hanem fotók és videók formájában is átadhatják a gyermekgondozást segítő ismeretanyagot.

A tavalyi évtől részt vesznek a területi védőnők a **Baba-Mama Klub** programjainak szervezésében is.

Egy védőnő 2017 őszén elkezdte a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete által indított **Laktációs Szaktanácsadói** képzést, amely nagymértékben segíteni fogja a területen felmerülő szoptatási nehézségek megoldását.

2017. novemberétől megkezdődött az orvosi és védőnői tanácsadás szétválasztásának szervezése. A célja, hogy a nagyon időigényes védőnői szűrővizsgálatok még pontosabban és minden részletre kitérően történjenek.

Az előző évekhez hasonlóan folyamatosan vesznek részt továbbképzéseken. Rendszeresen tartanak értekezletket, és esetmegbeszéléseket a társzakmákkal.

5. Iskola-egészségügyi Szolgálat

Fenti naptári évben **5 főállású iskolavédőnő**, és **1 főállású ifjúsági orvos** (aki saját munkaidejében helyettesítésben az általános iskolai státuszban is dolgozott), látták el a mintegy **5000 fős diákságot Szentendrén**.

A 6-24 éves korú gyerekek, ill. fiatalok **5 középiskolában** - ebből egy szakgimnázium, a többi gimnázium -, **valamint 7 általános iskolában** tanulnak. Egy iskolavédőnőre 2-3 iskola, kb. 1000 tanuló jutott, a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (továbbiakban NEAK) által megszabott finanszírozási feltételek alapján. Az iskolaorvos esetében nincs létszámhoz kötött degressziós megszorítás. A NEAK a fejkvóta alapú finanszírozást alkalmazza ezen preventív népegészségügyi jellegű ellátás esetén. Az iskolaorvos és az iskolavédőnő munkája egészségügyi alapellátásnak minősül.

Az iskola-egészségügyi ellátás törvényben előírt fő kötelezettségei: a kötelező, korhoz kötött védőoltások beadása (6. és 7. osztályokban) , a tanulók korosztályi egészségfelmérése, a 16 évesek részére egészségbizonyítvány kiállítása, a veszélyeztetettek vagy krónikus betegek gondozása, a szakmai alkalmassági vizsgálatok, a sportversenyzési alkalmasság, a külföldi tanulmányúton vagy iskolai táborban való részvételre való alkalmasság elbírálása, a testnevelési besorolás, a járványhelyzetekben a védőoltások és egyéb intézkedések végrehajtása, a gyermekélelmezés (ezen belül az iskolabüfék is) és az iskolai higiénés környezet ellenőrzése, egészségnevelési tevékenység, és - ha az orvos vagy a védőnő az adott iskolában épp jelen van - az akut egészségügyi krízisesemény elsősegély ellátásában való részvétel (26/1997.NM rendelet).

A jogszabály a **páros számú évfolyamokon tanulóknál** írja elő az antropometriai, belgyógyászati, mozgásszervi, érzékszervi, bőrgyógyászati, idegrendszeri szűrővizsgálatokat és adott korcsoportokról jelentési kötelezettség is van.

Az általános iskolákban és gimnáziumokban a **16 évesek és a páros számú osztályba járók** szűrését, a veszélyeztetett tanulók gondozását végezték, ez kb. 3000 főt jelent.

Minden évben megvizsgálják az iskolába **újonnan bekerülőket** is, függetlenül attól, hogy nem kötelező. A szakmai tudást is átadó Petzelt József Szakgimnáziumban mintegy 150 fő diák friss szakmai alkalmassági vizsgálatát végezték el, a kötelező kb. 300 fős index szűrés, alkalmassági vizsgálat és veszélyeztetettek vizsgálata mellett.

A **kötelező védőoltások** beadása megtörtént, ez a 7. osztályos lányok Humán papilloma vírus elleni védőoltásával együtt mintegy **1300 főt** érintett. A külföldről **érkezett diákoknál a hiányzó védőoltásokat beadták**, az PMK Népegészségügyi Intézetének útmutatása alapján.

E mellé jöttek az **ambuláns esetek** - rosszulletek, balesetek. **Össességében a tanév során több mint 5000 fő fordult meg a rendelőkben.**

A **magántanulókról** névsort adtak át a körzeti védőnőknek, hogy az ő kötelező védőoltásaikról, és a 16 éves záróvizsgálatukról a házi orvosokkal együtt gondoskodjanak. Bár nem az iskolavédőnők feladata, de amennyiben a magántanuló együttműködő volt, akkor az iskola-egészségügyi szolgálattól is megkaphatták a védőoltást, ill. az ellátást.

A **járványügyi helyzet** átlagosnak mondhatóan alakult, bár az elősdivel való fertőzöttség (pediculosis capitis) emelkedést mutat.

Az ismert, vagy újonnan észlelt, **egészségügyileg vagy szociálisan veszélyeztetett gyermekek esetében** az iskola erre hivatott képviselőivel, házi gyermekorvossal, a szülővel, a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, a szakorvosokkal felvették a kapcsolatot. Az észlelő és jelzőrendszer tagjaival levélben, személyesen, vagy telefonon konzultáltak, napi kapcsolatban állnak az iskolapszichológusokkal és gyógytestnevelőkkel, valamint a Népegészségügyi Intézet, mint szakmai ellenőrző szerv dolgozóival.

Az **egészségnevelés és megőrzés szervezési oldaláról** az iskolaorvos tartósan együttműködik a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, és a Szakrendelő Gyermekpszichiátriai rendelésével. Az iskolaorvos egyúttal az PMK Népegészségügyi Intézetének kinevezett gyermekgyógyász szakfelügyelője és a megyei MOK Etikai Bizottságának tagja.

Kiemelkedő az iskolavédőnők egészségnevelő tevékenysége. Egyrészt **osztályfőnöki órákon előadásokat tartottak** elsősegélynyújtás, személyi higiéné, egészséges életmód és táplálkozás, rákszűrés, családtervezés, szexuális betegségek, szexualitás, fogamzásgátlás, szexuális úton terjedő

betegségek megelőzése témakörökben. Másrészt **csecsemőápolási és elsősegély tanfolyamokat** szerveztek, a diákokat versenyekre vitték, megyei, országos helyezéseket is elérve.

Az iskolák, köztük a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Gimnázium, Móricz Zsigmond Gimnázium, Petzelt József Szakgimnázium és Szakközépiskola, a Református Gimnázium, az Izbégi Általános Iskola, a Barcsay Jenő Általános Iskola **egészség- és sportnap rendezvényein, valamint a városi nagyobb rendezvényein** való részvételük megszokott.

Ilyenek voltak: Dohányzás elleni nap, Városi Gyermekeknap, AIDS Világnap, Fogászati Hónap, Nutrikid Program, AHA Program, és a Kézmosás Világnapja. A **pedagógusoknak tartott elsősegélynyújtó tanfolyamok** is népszerűek és a versenyeken sikeresek voltak. Két iskolavédőnő részt vett az **Egészséges Városért Közalapítvány nyertes drogrevenziós pályázatának lebonyolításában.**

Közös **csapatmunka sikeréhez elengedhetetlen** az iskolák vezetőinek és pedagógusainak, valamint az egészségügyben dolgozó kollégák segítségével.

Az elmúlt évben is **fejlesztettük eszközállományunkat és az orvosi rendelők felszerelését, berendezéseit.**

Többek között új hallásvizsgáló gépeket, az előírás szerinti megvilágítható látásvizsgáló táblákat, gyermekmandzsettával ellátott vérnyomásmérőket, demonstrációs eszközöket, íróasztalokat, az adatvédelem biztosítása érdekében zárható irattartó szekrényeket, és székeket tudtuk beszerezni az elavultak helyett, ill. ahol nem voltak eszközök, ott beszerzésre kerültek.

A **Stefánia iskolavédőnői program** segíti a sokrétű kötelezően vezetendő adminisztrációt, valamint naprakész vezetén esetén az éves KSH jelentések gyorsan elkészíthetőek. Amennyiben az egészségügyben **az egységes informatikai rendszer (EVIR)** működni fog, akkor fokozatosan rátérhetnek a

gyermekek fejlődésének elektronikus nyilvántartására. Ez tartalmazza az összes információt az adott személyről.

Az egészségügyi ellátás területén továbbra is érezhető a prevenció jelentősége, és ennek fontossága. Ezt mutatja az is, hogy az iskolaorvos és a védőnők részére kötelező felelősségbiztosításunk van. Az egészségtudatos magatartás, a szűrővizsgálatok, az eltérések időben történő kiszűrése és ezek lehetőség szerinti korrigálása egyre fontosabbá válik.

Összefoglalás

A pályázati lehetőségeket folyamatosan figyelemmel kísérjük, különös tekintettel a Gondozási Központ épületének fűtés korszerűsítésére, a nyílászárók cseréjére és az épület külső hőszigetelésre.

A szociális szakdolgozók részére pályázati forrásból ingyenes továbbképzéseken szeretnénk részt venni. Ez jelenleg már folyamatban van. Különösen fontossá vált ez, hiszen jogszabályváltozás miatt 2018 január 1-től a továbbképzési rendszer teljes átalakítására került sor.

Továbbra is törekszünk munkánk színvonalának megtartására, ill. javítására, lelkiismeretes és megbízható ellátást szeretnénk biztosítani a ránk bízott emberek részére. **A folyamatosan átalakuló ellátórendszereknek, és a szinte követhetetlenül gyorsan változó jogszabályi feltételeknek igyekszünk megfelelni.**

Kecskésné Sipos Andrea
Intézményvezető

Szentendre, 2018. március 26.